

ΑΝΘΡΩΠΟΙ Ή ΤΕΡΑΤΑ;

ΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΔΗΜΙΟΙ

ΕΙΝΕ άνθρωποι οι δήμιοι; Οι δήμιοι στη Γαλλία. Η περίοδος της Γαλλικής Επανάστασης. Ο αιμοχαρής δήμιος "Ανς." Ένας περιζήτητος γαμπρός!... Ο δήμιος Σαμόν. Η τουαλέτα του. Πόσους εκκράτησε. Η εκκράτησις του Λουδεβίκου Ιερού. Δήμιος επίτηδειότατος... χειρουργός. Η έγχειρησις του Άγγλου. Τα κληρονομικά δικαίωματα. Τα σπτικά των δημίων. Εφτά δήμιοι αδελφοί. Μερικοί τύποι δημίων, κλπ.

Ίδου τί γράφει ο γάλλος συγγραφέας Ίωσήφ ντε Μαίστο για τους δημίους: «Γί εινε λοιπόν οι δήμιοι, αυτά τὰ ανεξήγητα πλασμάτα, τὰ όποια άπ' όλα τὰ εϊκόσιστα, τὰ έντιμα, τὰ έπιπεσθιά έπαγγέλματα του άνθρώπου, προτιμούν τὸ έπάγγελμα του βροναιστού και τὸ φρονέος τὸν όμοίον τών: Έξωτερώκως βέβαια εινε κι' αυτόι κοιμημένοι σάν όλους τους άλλους ανθρώπους, μά, άν τους έξετάσει κανεις βαθύτερα, θα δη ότι δεν εινε άνθρωποι... Θανατόνων τους όμοίους τών, άκούνε τις κραυγές της φρίκης και της άγωνίας τους και όμως παραμένον άπαθείς και άσυγκίνητοι και τὸ χέρι τους δεν τρέμει ούτε μιá στιγμή... Άπεναντίας, μετά την έκτέλεση, νοιώθον ένα είδος χαράς, μιá ικανοποίηση, την ικανοποίηση του ανθρώπου που έκανε τὸ καθήκον του... Έπειτα καθνονται στο τραπέζι και τρώνε με όρεξη, πέφτον ζωτόπι στο ζαεββάτι τους και κοιμούνται τὸ μακαριώτερο άπ'όνο... Έ, μπορεί νά χαρακτηριση ως άνθρώπου; τέτοια τερατα:»

Τὸ περίφημο αυτό άπόσπασμα εινε παρμένο άπό τὸ γνωστό έργο του ντε Μαίστο «Τὰ βράδια της Πετρούπολης». Στη στιγμή δέ που γίνεται λόγος στην Ελλάδα άν πρέπει νά εκτελούνται ή όχι αϊ θανατιζαϊ καταδίκαι, δεν θα ήταν άσκοπο ν' ανατρέξουμε στην ιστορία τών δημίων, για νά δοθε άν πραγματι οι δήμιοι εινε τέτοια πλασμάτα όπως τὰ περιγραφε ο συγγραφευς ή μήπως άπεναντίας, εινε κι' αυτοί έντελώς όμοιοι με τους άλλους ανθρώπους, προικισμένοι με όλα τους τὰ αισθηματα, καλοί πολιται και καλοί οίκογενειαχοι.

Στη Γαλλία στην έποχή μας δεν υπάρχουν πιá δήμιοι. Ο τελευταίος τών Γάλλων δημίων έπαύθη πρό είκοσιπενταετίας... Μά πρό έκατόν τριάντα χρόνων οι δήμιοι ήταν πάμπολυ. Κάθε σχετικώς μεγάλη πόλις είχε και τὸ δήμιό της. Τὸ Καμπούα, τὸ Ντουαϊ και ή Λιλλή είχαν από δύο δημίους. Στην περιφέρεια της Νορμανδίας έπήρχαν άνω τών δεκα. Στην δικαιοδοσία του Ναυού ύπήρχοντο...σαράντα και ένας! Δήμιοι, χωρίς νά υπολογίζουμε εκείνους τους όποιους ενόικιαζαν οι μεγάλοι άρχοντες για νά εκτελούν τις δικές τών θανατικές άποράσεις. Δεν ύπήρχε ούτ' ένας συνοικισμός της Άλσατίας, που νά μην έχει και τὸ δήμιό του. Έπειδή όμως οι θανατικές εκτελέσεις δεν ήταν και τόσο συχνές, για νά μη μένον οι δήμιοι χωρίς δουλειά, τους είχαν αναθέσει την εκτέλεση τών σοματικών ποινών που έπέβαλαν τότε τὰ δικαστήρια, δηλαδή μιστιγώσεων ραβδισηφών κλπ.

Έντομεταξύ όμως έπληθε ή Γαλλική Επανάστασις και δουλειά έπεσε πολλή στους δημίους. Σύμφωνα μ' ένα διάταγμα που έξέδωσε τότε ή Έθνοσυνέλευσις, κάθε δημόσιος κατηγορος έπρεπε νάχη υπό τις διατάγας του κι' από έναν δήμιο. Ο μισθός τών δημίων, κατά την έποχή εκείνην ήτο 2400 φράγκα ετησίως για τους δημίους τών μικρών πόλεων, οι δήμιοι όμως τών μεγάλων πόλεων έλάμβαναν μέχρι 6.000 φράγκων. Ο δέ δήμιος του Παρισιού έλάμβανε 10.000! Τους έδιορίζαν διαλέγοντάς τους από τους δημίους του παλαιού καθεστώτος, κατά σειράν αρχαιότητας!

Τότε μάλιστα συνέβη κάτι τὸ καταπληκτικό και φριχώδες: όλοι οι δήμιοι του παλαιού καθεστώτος έσπευσαν κατατασιαζόμενοι στο Παρίσι, έτρεξαν νά βροδν τους ίσχυρούς της ήμέρας συμπαιτριώτες τους και μαζί μ' αυτούς πολιτορχούσαν τη Συνέλευση και τὰ Έπισηγεία, παρακαλώντας και ίκετεύοντας να μη τους παραλείψουν από τους άθροους διορισμούς που γίνοντοσαν! Και δεν ήταν μόνον αυτοί! Έπίσης πολλοί πολιται, οι όποιοι πρό της Έπανάστασης

ήσαν φιλήσυχοι και άγαθοί άνθρωποι, έσπευσαν εύχαρίστως νά τεθούν στη διάθεση τών άρχων για νά τους χρησιμοποίησουν ως δημίους!... Πράγμα άπίστευτο, αληθινό όμως!...

Σχετικώς εινε τὸ άκόλουθο ιστορικό γεγονός: Στο Ροσφόρ τότε δεν ύπήρχε δήμιος. Τὸ Έπανάστατικό Λικαστήριο της περιφερείας προκειμένου νά εκτελέση μερικους εγγενείς, άπειθύνθηκε προς τους «πατριώτες» όπως αποκαλούσαν τότε τους δημοκρατικούς και τους ερώτησε άν ήταν διατεθειμένοι κανεις άπ' αυτούς για νάχη «εκδικιητής του λαού», νάκατάβη δηλαδή καθήκοντα δημίου. Άμέσως παρουσιάσθηκε ο πολίτης Άνς, ο όποιος έδήλωσε μ' ένθουσιασμό: «Έγώ, έγώ, φιλοδοξώ ν' αναλάβω αυτό τὸ... τιμητικό έργο!». Και πράγματι τὸ ανέλαβε, τὸ ξετέλεσε και τὸ συνέχισε μέχρι του τέλους της Έπανάστασης εύνοιειδητότατα!... Στη Βρέστη, όπου έπήγε κατόπι, άφρο, μέσα σ' ένα άπόγευμα, εκκράτησε είκοσιεξη εγγενείς του Φινιστέ, παρόταξ κατόπι, μηγνώντας τα σε πασαύλους, τὰ κεφάλια τών κατατομηθέντων, άπάνω στο ίκρίωμα της λαιμητόμου. Έπειτα, λαμβίνοντας πόδα ήσοος, στάθηκε επί πολλή ώρα και τὰ ζώνταξε, σά νά κεραιόμεν για τὸ έργο του, ένδὸ ο ήχος σφολαίξε από κάτω. Άλλοτε πάλι έπαινε τὰ κεφάλια τών κατατομηθέντων, και κρατώντας τα από τὰ μαλλιά, πήγαινε στην παρολία... Έξεί δείχνοντάς τα στον όικεανό, φώναζε διαλαλούντας στα κόμματα τὸ μεγαλειό της άποστολής του και της θωραϊότητα της δουλειάς του. Οσαίς έπήγαινε για εκτελέσεις στα περίχωρα, άζουλοθειτο από όλοκληρη τιμητική συνοδεία... Έβριζε τὸ σκούρο του στραβά, καταρόνε τα μαλλιά του και έτσι έθανε τη θοαιβεντικη του είσοδο στα προάστεια. Τὸ σποδαίο εινε ότι πολλοί τίμιοι οίκογενειαχοι τών εποχθάλμιούσαν για γαμπρό στα κορίτσια τους! Αυτό τὸ τέρας που πολλές διασεκάδε άπάνω στη λαιμητόμο με την άγωνία τών θυμιάτων του, καταβίβοντας τὸ λεπιδι ως τὸ λαιμό τους κι' ανεβαίνοντας τὸ πάλι μόλις άγγιζε τὸ λαιμό, ήταν μόλις είκοσι χρόνων. Οσάτος οι δήμιοι-τέρατα σάν τών Άνς εινε έξαιρεσις. Για νά γνωρίσει κανεις τὸν δήμιο της έπαναστατικης περιόδου, πρέπει να μελετήση τὸ Σαμόν.

Ίδου πως περνοδσε αυτός την ήμέρα του. Κάθε πρωί πήγαινε στο μεγάλο της Δικαιοσύνης κι' ανεβαίνε στο γραφείο του Έπιτροπου του Έπαναστατικού Δικαστηρίου, του τρωμεφού Φινζέ-Τενβίλ, για νά σημειώση τὸν αριθμό τών κατηγορουμένων οι όποιοι έπρόκειτο νά δικασθούν την ήμέρα αυτή. Έπειτα πήγαινε στο δικαστήριο και παρακολουθούσε τη δίχη του και πριν βγη ακόμα ή άπόφασις, εκείνος είχε κιόλα λογαριασει κατά προσέγγιση πόσοι θα κατεδικάζοντο εις θάνατον! Έπειτα έβριζε να φροντίση για τὰ κόρρα που θα τους μετέφεραν στον τόπο της εκτελέσεως και έπειδή λόγω του άριθμού τών καταδίκων, τὰ κόρρα του δημοσίον δεν έπυροζούσαν, ο Σαμόν έτρεξε στους ένοικιαστές όπου επί όρας όλοκληρες παζάρες τὸ νωτιασμα ενός κωφου ή ενός άλλου. Ουτε ο πιο φιλάργυρος χωρικός δεν θα έκανε τόσα παζάρια, προκειμένου μάλιστα για λεπτα τὰ όποια θα πληρόνον τὸ Δημόσιο. Έπειτα, ήσυχος, γυρίζει στο σπίτι του και υπολόγιζε τὰ έσοδα που θα είχε την άλλη μέρα από την εκτέλεση τών καταδίκων.

Τὸ πρωί, πριν ακόμα ξεμερώση, από τις τρέεις και μισή, βρισκόταν και πάλι στο μεγάλο τών Δικαστηρίων. Η τουαλέτα του ήταν έντελώς άωρη: Φορούσε ψηλό καπέλλο, βαλμένο στραβά κατά την άγγλική μόδα, τὰ μαλλιά του τὰ είχε

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΓΧΩΝΗΣ: Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΕΝΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

Ο τρόπος της θανατικής εκτελέσεως δεν εινε ο ίδιος σε όλα τὰ μέρη του κράτους. Τὰ πολιτισμένα κράτη, σκα δεν είχαν καταργήσει άκόμη τη θανατική ποινή, χρησιμοποιούν τη λαιμητόμο ως έπιπερότερον τὸν πλέον ανώδυνον και ταχύτερον θάνατον. Σε άλλα όμως κράτη, χρησιμοποιείται ή άγχώνη. Η είκόνη μας παριστά τον άπαγχονισμένον ενός καταδίκου στην Φινζέ της Άρρικής.

τρωμεφού Φινζέ-Τενβίλ, για νά σημειώση τὸν αριθμό τών κατηγορουμένων οι όποιοι έπρόκειτο νά δικασθούν την ήμέρα αυτή. Έπειτα πήγαινε στο δικαστήριο και παρακολουθούσε τη δίχη του και πριν βγη ακόμα ή άπόφασις, εκείνος είχε κιόλα λογαριασει κατά προσέγγιση πόσοι θα κατεδικάζοντο εις θάνατον! Έπειτα έβριζε να φροντίση για τὰ κόρρα που θα τους μετέφεραν στον τόπο της εκτελέσεως και έπειδή λόγω του άριθμού τών καταδίκων, τὰ κόρρα του δημοσίον δεν έπυροζούσαν, ο Σαμόν έτρεξε στους ένοικιαστές όπου επί όρας όλοκληρες παζάρες τὸ νωτιασμα ενός κωφου ή ενός άλλου. Ουτε ο πιο φιλάργυρος χωρικός δεν θα έκανε τόσα παζάρια, προκειμένου μάλιστα για λεπτα τὰ όποια θα πληρόνον τὸ Δημόσιο. Έπειτα, ήσυχος, γυρίζει στο σπίτι του και υπολόγιζε τὰ έσοδα που θα είχε την άλλη μέρα από την εκτέλεση τών καταδίκων.

ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Οι κατάδικοι σιδεροδέσμοι άκούουν την νεκρωσιμον άκολουθών των, την όποιαν ψάλλει ο όπισθεν ιερέυς.

μ' εξαίρετη φροντίδα χτενισμένα, ή δὲ ρεντιγκότα του, χρομάτος μαύρου καὶ παντοῦ κομπωμένη, ἀντιπροσώπευε τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς μόδας. Ἐκεῖ, ἀφοῦ οἱ βοηθοὶ του παρελάμβαναν τοὺς καταδικασμένους καὶ εἰτοιμαζόνταν τὰ πάντα, ὁ Σαρσὸν εἶδνε τὸ σύνθημα καὶ ἡ μακαβρία ποιητὴ ξεκίνησε. Στὸ χειρισμὸ τῆς λαμητόμου ἦταν μοναδικὸς τεχνιτῆς : πατούσε μια φορὰ ἕνα κομμάτι καὶ τὸ λεπιδὶ κατέβαινε κρόθανος στὴ στιγμή τὸ κεφάλι τοῦ καταδικώ, γιὰ νὰ πᾶρον ἀμέσως οἱ ἄλλοι τὴ σειρά του. Ἀπὸ τὶς 16 Ἀπριλίου 1793 ὡς τὶ, 29 Ἰουλίου 1795 ὁ Σαρσὸν ἐξαγορεύσε 2831 (δύο χιλιάδες ὀκτακοσίους τριάντα ἕνα!) ἀνθρώπους !

Γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι οἱ συνάδελφοὶ του ἀναγνώριζαν τὴν ὑπεροχὴν του. Ὁ Ζιρό ἔγραψε σχετικῶς στὴν Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινῆς Σωτηρίας : «Ὁ Σαρσὸν καὶ οἱ μαθητὰ του χαρακτομοῦν μὲ τέτοια ἐπιδεξιότητα, ὥστε νομίζει κανεὶς ὅτι ἐσπουδασάν εἰδικῶς τὴν τέχνη αὐτή. Μποροῦν καὶ κόβουν ἕναν ἄνθρωπο σὲ κάθε λεπτό !».

Ὅταν κάποτε ἐρώτησαν τὸ Σαρσὸν ποιὲς ἀκριβῶς ἦταν ἡ ἐντιπώσεως του ἀπὸ τὴ λαμητόμο, ἐκείνος ἀπάντησε βγαίνοντας ἕνα στεναγμὸς : «Α! τὸ μόνο ποῦ θέλω ὅταν κάνω τὴ δουλειά μου, εἶνε νὰ λειτουργῇ γρήγορα τὸ μηχανισμό μου γιὰ νὰ μὴ βλατιάζονται οἱ καταδίκαι». Ὅταν, μετὰ τὴν χαρακτομὴ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου 16ου ὁ ἄλλος μιλοῦσε περιφρονητικὰ γιὰ τὸ θάνατο του, μονάζος ὁ Σαρσὸν ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε χαρακτομήσει, εἶχε τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσῃ τὴν κατεπληρωτὴ ψυχραιμία καὶ σταθερότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἀντίκρουσε τὸ θάνατο ὁ ἀτυχὴς ἐκείνος μονάζος. Εἶπε μάλιστα ὅτι μονάζος ἡ πίστις μπορούσε νὰ δῆναι τέτοιο θάρρος ὡς ἕναν εἰτοιμοθάνατο. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Σαρσὸν προσπαθοῦσε νὰ γλιωνεὶ ὅσο μπορούσε τὶς τελευταῖες στιγμὲς τὸν καταδικώ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφάρτε μὲ πατρικὴ καλοσύνη. Ὅταν ἡ Σαρλόττα Κορντὰν μεταφέρθη στὸν τόπο τῆς ἐκτέλεσεως, τὸ κάρο στο ὁποῖο βρισκόταν μέσα, τὴν ἐτίναξε καὶ τὴν ἔβανε νὰ ὀρθῇ. Βλέποντας τὴν βασανιζομένην ὁ Σαρσὸν τὴν ἐλπίσθησε καὶ ἔτσι ἐτοποθετοῦσε ἀνετοχῶς, καθιστὴν δὲ, καθὼς ἐλπιόταν στὴν λαμη ὄμο, ὅταν εἶδε τὴν ἀγωνία τοῦ θανάτου ν' ἀπλώνεται σὲ πρόσωπό της, τὴς ψφύθησε μὲ γλυκύτητα : «Βασταί πολύ ὁ δρόμος τοῦ μαρτυρίου σας...». Ἐξείνη τότε του ἀπάντησε μ' ἕνα χαμογελο.

Οἱ δῆμοι ποὺ ἀναφέραμε ὡς ἰσχυρὰ ἐπιτηροῦσαν ἀπολειστικῶς τὰ πολιτικὰ μυστὰ ταραχῶδους ἐποχῆς. Ὑπῆρχαν ὄμοι καὶ ἄλλοι δῆμοι προσηγορευμένοι καὶ μετὰ τὴν περίοδον τῆς Ἐπαναστάσεως, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄπλως ὄργανα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐθανάτωναν μεγάλους κακούργους καὶ ὄχι ἀθῶα θύματα. Οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ δὲν ἦσαν καὶ τόσο ἀντιπαθεῖς στὸ λαὸ, μερικὸι δὲ ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν ἀποκτήσει φήμην ἱκανοτάτου... χειροφύρου ! Ὁ δῆμος ἐξαφνὰ τοῦ Μπορντώ ἦταν ὁ ἐπίσημος γιαιτρός ὄλων τὸν ναυτικῶν. Ὁ δῆμος πάλι τῆς Καοζασσόν, πέρνοντας σοβαρώτερα τὸ πρῶγμα, εἶχε κατορθώσει κ' εἶχε πάρει... διπλωμα τῆς ἱατρικῆς σχολῆς. Κάποτε μάλιστα ἕνας Ἄγγλος τοῦ ὁποῖου ὁ λαίμδος ἦταν κακοσχηματισμένος, εἶχε πάρει σὲ τὸ περίφημο ἱατρικὸ κέντρο τῆς Εὐρώπης, τὸ Μομπελιέ, γιὰ νὰ τοῦ ἐχειρίσουν καὶ νὰ τὸν γάνουν φυσικώτερο. Οἱ γιαιτροὶ όμως τοῦ Μπελλιέ ἐδήλωσαν ὅτι δὲν μπορούσαν νὰ τοῦ κά-

νουν τίποτε καὶ ὁ Ἄγγλος ἀπελιπισμένος εἰτοιμαζόταν νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν πατρίδα του, ὅταν ἐξαφνὰ τὸν παροίτησαν νὰ πᾶν νὰ συμβουλευθῇ τὸ Βικτώρ, τὸ δῆμο τῆς Νιύης. Ὁ Ἄγγλος στὴν ἀσχη τᾶχσε, μὰ κατόπιν ἐπεισθῆ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ Νιύη. Μόλις ἐφτασε ἐκεῖ ἐτρέξε σὲ τὸ σπίτι τοῦ Βικτώρ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐδέχθη σὲ γοαφίῳ του. Ἐνα σκονιὶ στὴν ἀσχη τοῦ ὁποῖου ἦταν δερμένη μὲ θηλειὰ κρεμόταν ἀπὸ τὸ ταβάνι. «Περάστε τὸ κεφάλι σας στὴ θηλειά !» διέταξε τὸν Ἄγγλο ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ γιαιτροῦ. Ὁ Ἄγγλος εἶχε τὸ θάρρος νὰ ὑπακούσῃ. Τότε ὁ Βικτώρ ἐσφίξε τὴ θηλειά, τράβηξε τὸ σκονιὶ καὶ γαντζώνοντας ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ αἰωρομένου σὲ κενὸ πελάτον του, ὄρισε νὰ τοῦ κἀνῃ ἕνα περίεργο μασάζ στὸ λαίμδο... Μετὰ ἕνα τέταρτο ὁ δῆμος ἐβγαξε τὴ θηλειά ἀπὸ τὸ λαίμδο τοῦ Ἄγγλου, ὁ ὁποῖος κυττάγων ἀμέσως στὸν καθρέφτη καὶ καταπληκτικὸς εἶδε ὅτι ὁ λαίμδος του εἶχε γίνει κανονικώτερος.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἐπαναστάσεως τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δῆμοι τὸν Παρισίων μεταβίβαστο... κληρονομικῶς στὴν οἰκογένεια Σαρσόν. Τὸν Κάρολο Ἐρρίκο Σαρσόν, τὸν δῆμο τῆς τρομοκρατίας τὸν διεδέχθησαν ὁ γιαιτὸς καὶ ὁ ἐγγονὸς του. Ὁ Ἐντεριχ ὁ ὁποῖος διεδέχθη τὸν τελευταῖο Σαρσόν στὰ 1847, ὑπέβαλε τὴν παραιτήσῃ του καὶ τὸν διεδέχθη ὁ Ρός. Κατόπιν διορίσθησαν δῆμοι οἱ Ντέμιπλο πατέρας καὶ γιαιτὸς. Ὅλοι αὐτοὶ ἦσαν τίμιοι ἄνθρωποι καὶ καλοὶ νοικοκυροὶ, πρῶγμα πού φαινόταν πόλως ἕπιανε κανεὶς στὰ σπείτα τους. Ἄμα ἐβλεπε, ἄξαφνα, τὴν οἰκογένεια Σαρσόν συγγεντομένη σὲ τὸ σπίτι της, νομίζε πὸς ἀντιζοῦσε μὲ εἰκόνα παρομοιωτῆ τῆς γραφῆς. Ἦσαν ἐπτά ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἐπτά δῆμοι : ὁ ἕνας ἐφαζόταν σὲ Τούρ, ὁ ἄλλος σὲ Μπλουά, ὁ ἄλλος σὲ Ρέιμς κλπ. Γιὰ νὰ τοὺς ἀναγνωρίσουν δὲ τοὺς εἶχαν ἀντικαταστήσει τὰ ὀνόματά τους μὲ τὰ ὀνόματα τὸν πόλεων ὅπου ἤργαζόντο καὶ τοὺς ἔλεγαν : ὁ κ. ντὲ Τούρ, ὁ κ. ντὲ Μπλουά, ὁ κ. ντὲ Παρί... Συγγεντονοῦσαν ὄμοι καὶ δειπνοῦσαν οἰκογενειακῶς ὅσο μπορούσαν συχνότερα σὲ τὸ σπίτι τοῦ μεγαλύτερου τοῦ ἀδελφοῦ. Ἡ γιαιτὸς τῆς Μάρθα Ντουμποῦ προέδρευε στὰ δειπνα αὐτὰ ὅμοια τοὺς σεβρίζαν οἱ βοηθοὶ τοῦ σπῆ λαμητομο... Πρέπει νὰ σημειώσῃτε ὅτι οἱ Σαρσόν χάρις στὰ κεφάλια ποὺ εἶχαν κόψει, εἶχαν γίνει πλούσιοι.

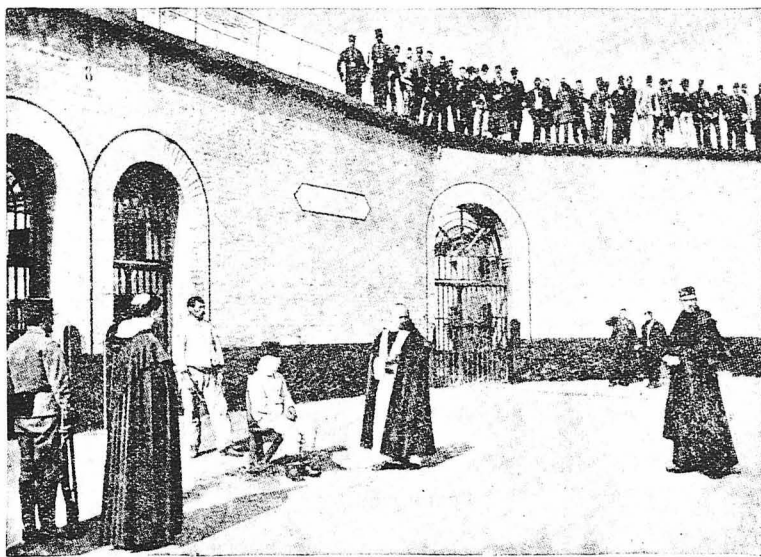
Ὁ δῆμος Νικολάος Ρός πάλι ἦταν ἄνθρωπος ταπεινός, ἀπλός καὶ γλυκύτατος. Ἐκανε τὴ δουλειά του μὲ τὴν ἴδια εὐσυνειδησία καὶ τάξῃ μὲ τὴν ὁποία θὰ ἐκτελοῦσε τὴν πρὸ τίμια ἐργασία. Στὴν ἀσχη χρημπίσε βοηθὸς τοῦ πατέρα του, ποὺ ἦταν δῆμος καὶ αὐτὸς στὶς ἐποχῆς καὶ τὸν ἐβοήθησε σὲ 27 ἐκτελέσεις, κατόπιν ἔγινε βοηθὸς τοῦ Ἐντεριχ καὶ παρεστάθη σὲ 10 ἐκτελέσεις, ὁ ἴδιος δὲ ἐκτελέσε 82 καταδικῶς ! Μόλις παρατίθη ἀπὸ τὴ δουλειά, πῆγε καὶ ἔζησε κοντὰ στὴν πολυμελὴ οἰκογένειά του : εἶχε ὀχτὸ παιδιά !

Στὴν ὁδὸ ντὲ Μπελζαινού 39, σὲ Παρίσι, ἕνα ὄμοιοτατο ἐλβετικὸ σπίτι νὰ ἐξοχόιζε πρὸ ὀλίγων ἀτόμων χρόνων, μὲς ἄπ' τὰ ὀλάνθισια δέντρα ἐνὸς κήπου. Μὲς ἄπ' τὰ φυλῶματα, ὁ ἴλιος ἔριχνε τὶς ἀχτίνες του ἀπάνω σὲ τὸ σπίτι : Πλάι στὴν πόρτα τῆς εἰσόδου, μὲ ὑπεροχὴ μεγάλῃ ἀκακία ἔριχνε κατὸν τὸν ἴσκιό της. Βλέποντας κανεὶς τὸ σπίτι αὐτὸ θὰ τὸ ἔπιανε ὅς τὸ ἐρημητήριο κανόνος φιλοσοφοῦ ἢ ποιητοῦ. Καὶ ὅμοιος ἦταν τὸ σπίτι τοῦ δῆμοιου Μπελκίντεν, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ὁ τελευταῖος τὸν Γάλλων δῆμοιου.

ΒΑΝΑΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Ὁ ρόλος τοῦ δῆμοιου κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην περίοδον τῆς ἀνελευθερίας, ἦταν τρομερώτερος ἀπὸ σήμερα. Μ' ἕνα χροπῆμα τοῦ πελέκειος ὁ δῆμος ἐπῆρε ν' ἀποκόψῃ τὸ κεφάλι τοῦ καταδικώ. Πολλὲς φορὲς ὄμοι ἀποκόμει σὲ χροπῆμα τοῦ κ' ἐπληγῶνε μόνο τὸν καταδικώ, ὁ ὁποῖος ἀρῆμαζε μ' ἀπεικνία, ὡς ὅταν νὰ τοῦ κατακέρη ὁ δῆμος τὸ τελευταῖο χροπῆμα.

ΠΡὸ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΑἰΘΗΣΠΑΣΜΑΤΟΣ

Συνήθως οἱ θανατικὰ καταδίκαι τὸν στρατιωτικὸν δικαστήριον ἐκτελοῦνται διὰ του χειρισμοῦ. Ἐνα στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα παρατάσσεται πρὸ τοῦ καταδικώ καὶ μὲλις ὁ ἐπικεφαλῆς δώσει τὸ σύνθημα, πυροβολεῖ. Ἡ εἰκόνη μὲς παριστᾷ τὰς τελευταῖας στιγμὰς ἐνὸς στρατιωτικοῦ καταδικώ : μετὰ τὴν ἀπικρῆσαν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας οἱ τρεῖς ἀποσύρονται, ἐνὸς ὁ δεσμοφύλαξ καλύπτει τὰ μάτια τοῦ καταδικώ καὶ τὸν βᾶνει ἀπάνω στὴν ἔδρα του. Τὸ ἀπόσπασμα ἐντοματᾷ εἰτοιμαζόμενα...